

Потім знаходять умовне оптимальне управління $x_j(S)$, в результаті реалізації якого цей максимум було досягнуто.

8. Проводять умовну оптимізацію $(n-1)$ -го, $(n-2)$ -го та інших кроків за рекурентними залежностями і визначають для кожного кроку умовне оптимальне управління: $x_j^*(S_{j-1})$.

9. Проводять безумовну оптимізацію управління у прямому напрямку від початкового стану S_0 до кінцевого S_n .

Для цього з урахуванням визначеного оптимального управління на першому кроці x_1^* змінюють стан системи згідно з пунктом 5. Потім для цього нового стану знаходять оптимальне управління на другому кроці x_2^* і аналогічно повторюють ці дії до останнього етапу.

В результаті знаходять оптимальне покрокове управління $X^*=(x_1^*, \dots, x_n^*)$, що забезпечує максимальний ефект F^* .

ЛІТЕРАТУРА:

1. Старченко К, Інвестиції: Теорія і практика. – Мюнхен: 2011. – 236 с.
2. Беллман Р. Динамическое программирование. - М.: Изд-во иностр. лит., 1960. - 400 с.
3. Бочаров В. В., Финансово-кредитные методы регулирования рынка инвестиций. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 320 с.
4. Болтянский В.Г. Оптимальное управление дискретными системами. М., 1973; Лагоша Б.А. Оптимальное управление в экономике. М., 2003.
5. Губський І. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. – К.: Віра. – 2001. – 450 с.

ШАХРАЙСТВО ПРИ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

Макарович Вікторія Костянтинівна

*ст. викладач кафедри обліку і аудиту
Закарпатського державного університету*

Факторингові операції передбачають фінансування під відступлення права грошової вимоги, коли одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за плату, а клієнт відступає або зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника) [1, ст. 1077]. Забезпеченням зобов'язання при цьому є передана дебіторська заборгованість. Ринок факторингових послуг схильний до високого ризику здійснення різного роду економічних злочинів, і зокрема шахрайства. Шахрайство, при здійсненні якого використовуються факторингові схеми, можна віднести до групи способів здійснення шахрайства у сфері економічної діяльності, які по рівню підготовки, здійсненню і конспірації на порядок відрізняються від традиційних способів.

Характерними рисами цих способів являються [2, 93]: велика кількість групових посягань, здійснених у великому і особливо великому розмірі, з розподілом ролей в групі і нерідко з участю працівників потерпілих суб'єктів господарювання; використання підроблених або фальсифікованих документів,

друку штампів, а також створення фіктивно діючих суб'єктів господарювання; застосування різних правових засобів (авізо, гарантії, поручительство, використання фінансових інститутів (біржі, фінансово-кредитні організації, банки, страхові компанії) і їх можливостей (банківські перекази, інкасо, акредитив, фінансові операції) для досягнення злочинних цілей; динамічність способів обману залежно від зміни різних соціальних, економічних і політичних умов в суспільстві.

Під способом здійснення шахрайства з використанням факторингових схем слід розуміти спосіб скоєння злочину, коли для реалізації акту розкрадання використовується принципова схема факторингу [2,с.93].

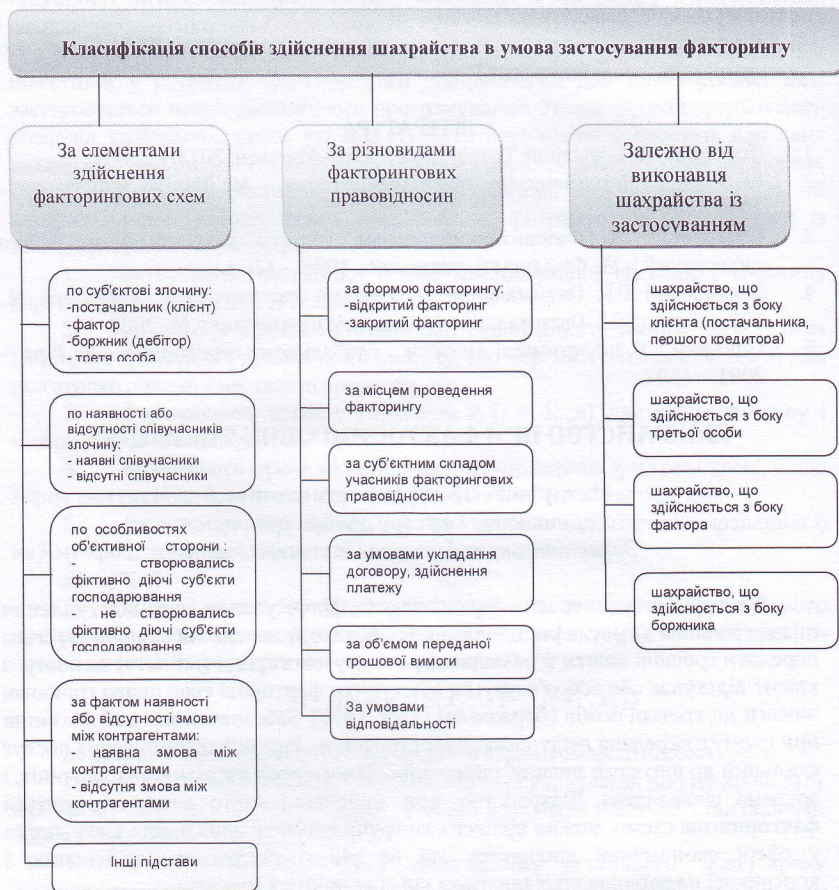

Рис.1 Класифікація способів здійснення шахрайства в умовах застосування факторингу*

Джерело: сформовано автором

Дослідження способів здійснення шахрайських дій при застосуванні факторингових схем дає можливість сформувати певну їх класифікацію (рис. 1).

Ризики шахрайства включають ризики, пов'язані з кримінальною діяльністю суб'єктів господарювання або їх спільної змови з метою спричинення матеріальної шкоди. Приміром, фактору для фінансування можуть бути надані рахунки-фактури під неіснуючі постачання, рахунки-фактури по прострочених постачаннях, рахунки - фактури виставлені на фіктивні фірми. Існує також ризик виставлення рахунків до факту остаточного виробництва товарів, пов'язаний з наданням документів до моменту здійснення їх постачання.

Найбільш поширеною є практика здійснення дій з сторони клієнта, спрямованих на створення видимості реального постачання, під яку недобросовісний суб'єкт господарювання намагається отримати фінансування. Зазвичай таку схему на ринку фінансових послуг прийнято називати «повітряними поставками» [2, с. 94]. В даному випадку фінансовий агент платить гроші на основі неіснуючого постачання і, як наслідок, за переуступання неіснуючої дебіторської заборгованості.

Існують різні варіанти здійснення «повітряних поставок». У першу чергу, це ті випадки, коли постачальник не відвантажує ніякого товару, фальсифікує документи, за допомогою яких обманює фінансового агента, укладає договори факторингу, тобто переуступає неіснуючу дебіторську заборгованість фінансовому агенту, а натомість отримує фінансування.

Окрім вказаного різновиду «повітряних поставок» може мати місце випадок, коли постачальник відвантажує покупцеві товар, що практично не має вартості, а в документі на товар буде вказаний інший товар, який ніколи не поступить на адресу покупця. Таке шахрайство також буде реалізовано за допомогою переуступання фіктивної дебіторської заборгованості фінансовому агенту і після того, як шахрай отримає фінансування.

За аналогічною схемою фактору можуть поступитися накладні по постачаннях до неіснуючих дебіторів або до дебіторів, що фактично не здійснюють господарської діяльності, але існуючим для проведення позначених махінацій. Ще один тип шахрайства — використання підставних дебіторів, можливо афільованих з клієнтом або мотивованих ними, і накладних по неіснуючих постачаннях. Іноді клієнти намагаються отримати у фактора фінансування по вже сплачених накладних або повторно поступитися накладною, по якій вже отримано фінансування від іншого фактора.

В практиці зустрічаються випадки коли організації використовують факторинг як схему оптимізації оподаткування. Включаючи в податкові витрати усі комісії, виплачувані псевдофактору), такі організації зменшують податок на прибуток і ПДВ. Потім псевдофактор повертає отримані гроші (за вирахуванням своєї винагороди) продавцеві «чорною готівкою» або переводить в офшорні зони.

Понизити ризики фактор може, лише працюючи з тими методиками, що випереджають ринок за оцінкою своїх контрагентів. Це і скоринг, верифікація грошових вимог, «правильна» боротьба з простроченнями [3, с. 38].

Всебічний попередній аналіз учасників угоди, їх репутації і кредитної спроможності, відсутності афільованості з дебіторами потрібний ще на

первинному етапі. Необхідно ретельно здійснювати юридичну експертизу договірної бази і майбутнього документообігу. Важливо мати технічну можливість моніторингу в поточному режимі для чуйного і своєчасного реагування з метою мінімізації негативних наслідків.

Шахрайства із застосуванням факторингових схем можна попередити також доволі простими діями. Необхідно перевірити наявність транспортного засобу, що перевозить товар, і знаходження перевізника у момент вантаження в конкретному місці в конкретний час, наявність вказаних номерів контейнерів у відповідного перевізника і їх пункти призначення, а також порівняти ці дані з інформацією, вказаною в документах (застосувати методи формальної, арифметичної, юридичної перевірки та ін.). У результаті навіть такі прості попередні дії, не кажучи вже про проведення незалежної інспекції постачання, зруйнують шахрайську схему.

Фактор для цього повинен проводити аналіз постачальника і дебітора (фінансовий аналіз і/або аналіз історії оплат), дотримуватися технологічного циклу операцій (перевірка і моніторинг постачальника і дебітора, верифікація постачань, виявлення стоп-факторів і фактів відхилення в процесі обслуговування), мати кваліфікований персонал і якісну систему автоматизації проведення операцій.

Варто зазначити, що не існує типових випадків шахрайства, є типові прийоми їх виявлення. ***Ризики шахрайства найчастіше не підлягають страхуванню, що змушує факторингові компанії розробляти усе більш досконалі методи і технології по їх попередженню і мінімізації.***

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України: Кодекс України прийнятий Верховною Радою України від 16.01.2003 р. № 435- IV. [Електронний ресурс]: / Верховна Рада України – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Гриневич В. В. Способы совершения мошенничества с использованием факторинговых схем [Текст] / В. В. Гриневич, К. В. Гранковский //Криміналістичний вісник. - 2010. - №1(13). - С.93-98
3. Кожина Л. М, Москвін В. Концепція класифікації ризиків при виконанні факторингових операцій [Текст] / Л. М. Кожина, В. Москвін // Інвестиції у Росії. - 2007. - № 2. - С. 38-41.